

Cyryl Kotyla, Marek Ossowski

Uniwersytet Gdański

RYZIKO PODATKOWE W WYDAWNICTWIE ELEKTRONICZNYM

1. Wstęp

Rozpoczęcie działalności gospodarczej w branży wydawnictw elektronicznych oznacza ponoszenie w pierwszych okresach funkcjonowania wydatków znacznie przewyższających osiągane przychody, co jest związane m.in. z czasem potrzebnym na wytworzenie produktu, z istniejącą na rynku konkurencją oferującą podobne produkty oraz z czasem niezbędnym do tego, aby klienci nabrali zaufania do oferowanego produktu. Wykazywanie straty podatkowej powoduje, że firma staje się jednostką „specjalnego nadzoru” skarbowego, co oznacza kolejne kontrole skarbowe i próby zanegowania poprawności ustalenia wyniku podatkowego wykazywanego w deklaracji. Praktyka ta jest bezpodstawna, gdyż strata podatkowa jest instytucją przewidzianą w ustawach podatkowych, a odpowiednio zarządzana i w kalkulowana w ryzyko rozpoczęcia działalności, wpisuje się w aktywa jednostki przynoszące korzyści w okresach przyszłych¹.

Zarządzanie finansami wydawnictwa elektronicznego w początkowej fazie rozwoju, oprócz wielu różnych jego aspektów, jest związane nieodłącznie z ryzykiem podatkowym, a więc ryzykiem popełnienia błędu na skutek niewłaściwej interpretacji i zastosowania przepisów prawa podatkowego lub ponoszenia skutków błędnej decyzji organów skarbowych. Zarząd przedsiębiorstwa i księgowi mają do czynienia z ryzykiem podatkowym zwłaszcza w sytuacjach nowych, jesz-

¹ Strata podatkowa pozwala w okresach przyszłych, kiedy przychody przewyższą koszty ich uzyskania, pomniejszyć kwotę przekazywanego do urzędu skarbowego podatku dochodowego.

cze nierozpoznanych i nie zinterpretowanych przez innych², co może wywołać konsekwencje finansowe – zapłatę podatku oraz kwoty odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych oraz kar wymierzanych samej jednostce, jak również członkom jej zarządu.

Celem opracowania jest przedstawienie problematyki właściwego ujęcia i rozliczania podatkowego nakładów firmy wydawniczej, która rozpoczyna prowadzenie działalności gospodarczej, co było przedmiotem sporu wydawnictwa i organów podatkowych. Należy zauważyć, iż w Polsce rynek wydawnictw elektronicznych jest rynkiem bardzo młodym i niewielkim, co powoduje, iż ta problematyka jest nieznana i nie opisana³. Przedstawione w opracowaniu rozważania są poparte wieloletnim doświadczeniem praktycznym w rachunkowości wydawnictw elektronicznych.

2. Informacyjny produkt elektroniczny

Od początku lat dziewięćdziesiątych w Polsce można zaobserwować dynamiczne zmiany w sposobie pracy działów księgowości, co jest skutkiem rozwoju narzędzi księgowego. „Papierowe” urzędnictwa ewidencyjne, wykorzystywane jeszcze niedawno (arkusze przebitkowe, amerykanka, kartoteki itd.), zostały w ciągu kilkunastu lat zastąpione specjalistycznym oprogramowaniem finansowo-księgowym, arkuszem kalkulacyjnym, oprogramowaniem raportującym, co jest nazywane ewidencją elektroniczną. Obecnie księgowość większości firm jest prowadzona przy wykorzystaniu mniej lub bardziej zaawansowanego systemu.

Niewątpliwie drugim obszarem narzędziowym księgowości, który wcześniej lub później musi zostać skomputeryzowany, jest obszar informacyjny, rozumiany jako źródła informacji niezbędne w pracy księgowego. Na dzień dzisiejszy, w wielu firmach zauważyć można stosy papieru, stanowiące zasadnicze źródła informacji o przepisach prawnych i ich wykładni, a mianowicie „Dzienniki Ustaw”, „Monitor Polski”, „Dzienniki Urzędowe Ministerstwa Finansów”, publikatory z orzecznictwem, czasopisma, książki, gazety, wymiennie-kartkowe segregatory itd. Korzystanie z tak rozproszonych źródeł informacji, przy nieczytelnych i skomplikowanym systemie przepisów prawnych, jest przede wszystkim narażone na błędy i czasochłonne, co musi doprowadzić do zmian w tym obszarze.

² W Polsce istnieje szereg różnych organów interpretujących zasady stosowania prawa podatkowego, z których mogą korzystać jednostki gospodarujące, a mianowicie mogą one korzystać ze specjalnych pism Ministerstwa Finansów, w których minister finansów przedstawia swoje stanowisko i rozumienie trudnego przepisu podatkowego; orzecznictwa sądowego (orzecznictwa NSA i WSA), analizując, w jaki sposób dany spór/sprawa zostały rozstrzygnięte przez Naczelny Sąd Administracyjny oraz wojewódzkie sądy administracyjne; jednostki mogą korzystać również z szeroko publikowanych na stronach internetowych poszczególnych urzędów i izb skarbowych interpretacji tych organów (urzędów i izb skarbowych) w indywidualnych sprawach podatników.

³ W odróżnieniu od „tradycyjnych” firm wydawniczych, wydawnictw elektronicznych jest w Polsce zaledwie kilka.

Nieuchronnie, tak jak ewidencja „papierowa” została zastąpiona ewidencją elektroniczną (komputerowym systemem informatycznym), tak informacja „papierowa” zostanie zastąpiona informacją elektroniczną (komputerowym systemem informacyjnym). Pomimo niedogodności czytania informacji z ekranu komputera, wygodny i szybki dostęp do informacji wymusi zmiany w tym obszarze codziennej pracy księgowego⁴. Opisywane wydawnictwo zajmuje się właśnie rozwojem elektronicznych produktów informacyjnych dla rynku księgowych.

W dalszej części zostaną krótko opisane cechy charakterystyczne informacyjnego produktu elektronicznego dla księgowych, co pomoże w lepszym zrozumieniu przedstawionych w opracowaniu założeń i wniosków. Komputerowy system informacyjny jest to baza danych z odpowiednio sklasyfikowaną informacją (także narzędziami) niezbędną do właściwej kwalifikacji operacji gospodarczych (kwalifikacji bilansowej i podatkowej). Podstawowe elementy zawartości to przede wszystkim: akty prawne, dyrektywy Unii Europejskiej, międzynarodowe i krajowe standardy rachunkowości, komentarze, wyjaśnienia, poradniki, pisma Ministerstwa Finansów (MF) itp. Zawartość produktu jest comiesięcznie aktualizowana⁵, co oznacza, iż użytkownik otrzymuje w każdym miesiącu nową płytę CD lub pliki ściągane z Internetu⁶. Zakres i liczba zmian zależą m.in. od:

- zmian w przepisach prawnych (nowe lub zaktualizowane wersje aktów prawnych),
- liczby dodanych dokumentów wykładni prawa (orzecznictwo, pisma MF, piśmiennictwo),
- zmian w funkcjonalności produktu.

Ta cecha produktu informacyjnego powoduje, iż pomimo że przybiera on postać programu komputerowego, znacząco jednak różni się od typowych programów, które w dłuższym okresie czasu pozostają niezmiennie⁷. System informacyjny w każdym miesiącu jest inny z punktu widzenia zawartych elementów i nie ma momentu, w którym można stwierdzić, że prace nad produktem zostały zakończone z punktu widzenia rozwoju zawartości⁸.

⁴ Należy zaobserwować powszechność tego typu systemów informacyjnych na rynku prawniczym, gdzie są one wykorzystywane z powodzeniem od połowy lat dziewięćdziesiątych, a przecież zapotrzebowanie i uzależnienie profesjonalnych księgowych od wiarygodnej i rzetelnej informacji jest zbliżone – chociaż w nieco mniejszym zakresie.

⁵ Jest to pewien przyjęty na rynku wydawniczym standard, przy czym występuje tendencja do zmniejszania interwału pomiędzy aktualizacjami, w czym znakomicie pomaga Internet i intranet.

⁶ Można to porównać z prenumeratą czasopisma, gdzie klient otrzymuje co miesiąc nowy numer, różnicę stanowi jedynie nośnik informacji.

⁷ W odniesieniu do większości np. systemów finansowo-księgowych ich zmiany nie są zbyt częste, a jeżeli jednak wystąpią, to skutkuje to często nową pozycją (nowym produktem) w cenniku (np. aktualizacja z wersji X.1 do wersji Y.1).

⁸ Więcej informacji na temat tego typu produktów zob. np. www.lexisnexis.com.pl (produkt o nazwie „Rachunkowość i podatki”) lub www.kwantum.gda.pl (produkt o nazwie „System informacji księgowej KONTA”).

3. Okres rozwoju produktu – rodzaje wydatków

Rozważając rodzaje wydatków ponoszonych przez jednostkę w tym okresie funkcjonowania, można je podzielić na dwie zasadnicze grupy:

1) wydatki związane z ogólnym funkcjonowaniem firmy, które będą stanowić tzw. koszty ogólnozakładowe, a mianowicie:

- czynsz za wynajem biura, usługi telekomunikacyjne, energia cieplna, gaz, woda, wynagrodzenia zarządu, pracowników administracji itp.,
- wydatki na nabycie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wykorzystywanych do celów ogólnych firmy (telefony, faks, kserokopiarka, oprogramowanie finansowo-księgowe, samochód służbowy, meble itp.) odnoszone w koszty w postaci amortyzacji;

2) wydatki związane z wytworzeniem produktu.

Proces wytworzenia produktu podzielić można na dwa zasadnicze etapy, tj.:

- opracowanie i „wypełnienie” bazy danych służącej przechowywaniu i aktualizacji szeroko rozumianych źródeł informacji⁹ oraz
- przygotowanie interfejsu zewnętrznego (programu prezentacyjnego informacji pochodzącej z bazy danych), czyli tego, co w efekcie końcowym dociera do użytkownika jako produkt końcowy¹⁰.

⁹ Baza wewnętrzna (w branży wydawnictw elektronicznych nazywana z ang. *neutral database*) jest to baza danych pozwalająca przechowywać i obrabiać dokumenty/informacje będące późniejszym „wsadem” do programów zewnętrznych oferowanych klientowi. Neutralna baza wewnętrzna jest niepowiązana i niezależna od żadnego, konkretnego produktu, tzn. na podstawie opracowanych danych znajdujących się w tej bazie można wytwarzać produkty dla różnych grup potencjalnych klientów (np. dla prawników, księgowych, doradców podatkowych, agentów i brokerów ubezpieczeniowych, samorządu terytorialnego itd.). Dodatkowo nie ma takiego momentu, kiedy można stwierdzić, że nakłady na bazę danych zostały zakończone, gdyż wymaga ona stałej aktualizacji danych korespondującej ze zmianą: przepisów prawnych, dodawaniem nowych dokumentów istniejących kategorii, dodawaniem nowych kategorii dokumentów, udoskonalaniem narzędzi edycyjnych i przeglądowych, narzędzi umożliwiających tworzenie powiązań pomiędzy dokumentami itd. Co najważniejsze, zaniechanie nakładów na wewnętrzną bazę danych, szczególnie aktualizacji danych w niej się znajdujących, powoduje utratę jej aktualności i uniemożliwia działalność wydawniczą, gdyż jednostka nie posiada aktualnych danych, które sprzedawane są klientowi.

¹⁰ Interfejs zewnętrzny jest to komputerowy program przeglądowy, pozwalający na prezentację poszczególnych rodzajów dokumentów wraz z ich powiązaniami, a więc np. na prezentację listy aktów prawnych, metryki aktu prawnego, tekstu aktu prawnego, powiązań (orzeczenia powiązane z aktami prawnymi lub jednostkami redakcyjnymi aktów prawnych), komentarzy, poradników itd. Jak wewnętrzna baza danych dokumentów „prawniczych” nie jest powiązana z żadnym konkretnym produktem, tak również interfejs zewnętrzny nie jest adresowany do żadnego produktu, a jest wykorzystany w tych wszystkich produktach, gdzie przewidziana jest prezentacja poszczególnych rodzajów dokumentów. Interfejs zewnętrzny – tak jak baza wewnętrzna – wymaga ciągłego rozwoju, gdyż musi uwzględniać zmiany wprowadzone w bazie wewnętrznej. Co istotne, interfejs zewnętrzny jest mocno powiązany z bazą wewnętrzną, gdyż baza danych musi pozwalać na „codzienną” obróbkę danych przez operatorów, tak więc wiele elementów interfejsu bazy wewnętrznej jest wykorzystywanych wprost w interfejsie zewnętrznym (przede wszystkim elementy przeglądowe).

Główne rodzaje wydatków ponoszonych w związku z rozwojem produktu to przede wszystkim:

- sprzęt komputerowy oraz specjalistyczne oprogramowanie (języki programowania oraz motory baz danych),
- zakupione materiały źródłowe w formie „papierowej” („Dzienniki Ustaw” i „Monitor Polski”, „Dzienniki Urzędowe Ministerstwa Finansów”, publikatory z orzecznictwem oraz inne źródła), których teksty (akty prawne, pisma Ministerstwa Finansów, orzecznictwo sądowe) stanowią zawartość bazy danych, podlegającej aktualizacji w razie zmiany stanu prawnego,
- nabyte autorskie prawa majątkowe do utworów w rozumieniu art. 1 Ustawy z 4 lutego 1994 r. *o autorskich prawach majątkowych i prawach pokrewnych* (DzU 2000 nr 80, poz. 904), szczególnie do wytworzonego oprogramowania (w tym także jego projektów), jak również autorskich komentarzy z poszczególnych dziedzin prawa i rachunkowości,
- wynagrodzenia – koszty usług obcych – osób i firm współpracujących przy rozwoju produktu, które to prace nie posiadają „twórczego” charakteru (np. skanowanie dokumentów źródłowych, korekta językowa, wpisywanie do bazy danych i inne),
- oraz szereg innych.

Spośród wymienionych wydatków przedmiotem sporu z organami podatkowymi były tylko i wyłącznie nakłady na rozwój produktu. Kwalifikacja kosztów o charakterze ogólnozakładowym – ujmowanych w wyniku podatkowym w momencie ich poniesienia – nie budziła żadnych zastrzeżeń służb fiskalnych.

4. Podatkowy wynik finansowy w okresie ponoszenia nakładów na rozwój produktu – stanowisko jednostki

Przyjęta przez jednostkę zasada kwalifikacji nakładów poniesionych na rozwój produktu dla celów rachunku podatkowego polegała na ich gromadzeniu i aktywowaniu na kontach rozliczeń międzyokresowych czynnych do momentu dokonania sprzedaży pierwszego abonamentu. W momencie dokonania pierwszej sprzedaży wszystkie zgromadzone do tej pory koszty zostały przeciwstawione osiągniętemu przychodowi, co w opinii spółki było zgodne z definicją podatkowych kosztów uzyskania przychodów określoną w art. 15 Ustawy z 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* (DzU 2000 nr 54, poz. 654). Oczywiście składowe o charakterze aktywów trwałych, służące wytworzeniu produktu, a więc przede wszystkim: komputery, nabyte oprogramowanie komputerów oraz autorskie prawa majątkowe, były kwalifikowane odpowiednio do środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz odnoszone w koszty poprzez dokonywanie – zgodnie z obowiązującymi przepisami podatkowymi – odpisów amortyzacyjnych.

Zasadniczą przesłanką takiej kwalifikacji był fakt, iż pomimo ścisłego związku celowego pomiędzy poniesionymi nakładami na narzędzia wydawnicze (wewnętrzna baza danych wraz z dokumentami oraz interfejs zewnętrzny) a osiąganymi przychodami ze sprzedaży produktów spółki nie ma możliwości przyporządkowania nakładów (lub ich określonej części) do żadnego konkretnego sprzedanego egzemplarza produktu. Wytwarzanie systemów informacyjnych zdecydowanie odbiega od „klasycznej” produkcji, w tym etapów: zakończenia produkcji, kalkulacji jednostkowego kosztu wytworzenia poszczególnych kopii produktów, przyjęcia ich do magazynu oraz przeciwstawiania uzyskiwanym przychodom wartości sprzedanych produktów w koszcie ich wytworzenia¹¹.

Efektom zaprezentowanym w deklaracji rozliczeniowej CIT-8 była wielka dysproporcja pomiędzy osiągniętym przychodem w roku podatkowym a kosztami jego osiągnięcia (strata podatkowa do rozliczenia w przyszłości). Dysproporcja ta powtarza się przy rozpoczynaniu tego typu działalności w kolejnych okresach, aż do momentu sprzedania odpowiedniej liczby abonamentów, z których przychód przewyższa ponoszone na bieżąco koszty oraz rozliczane podatkowo straty z lat ubiegłych.

5. Podatkowy wynik finansowy w okresie ponoszenia nakładów na rozwój produktu – stanowisko organów podatkowych

W świetle takiej kwalifikacji i wskutek wykazania straty podatkowej w rachunku podatkowym oraz przyjętej praktyki urzędów skarbowych¹² spór z organami podatkowymi był pewny i nieunikniony. Efektem prowadzonej kontroli była wydana przez naczelnika urzędu skarbowego decyzja, w której – dla celów podatkowych – za koszty uzyskania przychodów uznane zostały tylko i wyłącznie koszty o charakterze ogólnozakładowym i określone szacunkowo i bezpodstawnie koszty związane z osiągniętym przychodem. Przywoływane w decyzji argumenty to¹³:

1) „... Zgromadzony w sprawie materiał pozwala stwierdzić, że jednak Spółka nie trafiła ze swoim produktem w rynek, świadczyć może o tym wynik na działalności roku 2001 (drugi rok działalności) jest to przychód w kwocie A,AA zł (w tym B,BB zł ze sprzedaży płyt CD z programem XYZ).

Z tej przyczyny obciążenie kosztów uzyskania przychodów kwotą C,CC zł nosiło przesłanki wskazujące na działanie w celu pomniejszenia podstawy opodatkowania i uszczuplenia dochodów Państwa”.

¹¹ Zasady ewidencji księgowej kosztów i przychodów w tradycyjnym wydawnictwie książkowym (zob. [Koszty... 2000, s. 19-29]).

¹² Dla przypomnienia – „nękanie” tych podatników, którzy wykazują straty.

¹³ Poniższe sformułowania pochodzą z faktycznie wydanej decyzji pokontrolnej urzędu skarbowego.

„... Zapis art. 15 ust. 1 ustawy, oznacza, że dla celów podatkowych zalicza się jedynie te, w stosunku do których racjonalnie działający podatnik mógłby zakładać, że ich poniesienie zwiększy jego przychody o kwotę przewyższającą poniesione wydatki”.

2) „ (...) poniesione przez Spółkę wydatki związane z wytworzeniem bazy danych, aż do chwili przynoszenia wymiernych efektów (a nie symbolicznych), nie mogą stanowić kosztu uzyskania przychodów. Do tego momentu wydatki powinny być zaksięgowane na rozliczenia w czasie. Zgodnie bowiem z art. 15 ust. 4 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, koszty są potrącalne w roku, którego dotyczą”.

3) „... Należy podkreślić, iż ustawodawca dopuszcza wprowadzenie wystąpienia straty podatkowej w wyniku prowadzonej działalności gospodarczej, jednakże powinna ona mieć wyjątkowy (incydentalny) charakter, spowodowany okolicznościami, których podatnik nie mógł przewidzieć...”

„... Ewentualna strata, jeśli występuje, winna być wyłącznie wynikiem niekorzystnych okoliczności, których nie można było przewidzieć, bądź których przewidywalność wkalkulowana była w ryzyko działalności gospodarczej...”

„... W omawianym przypadku Spółką zakładano, że poniesione wydatki przyniosą jej przychód. W dacie zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków związanych z wytworzeniem bazy danych wiedziała o niższym przychodzie niż poniesione wydatki. Zatem w tej sytuacji nie mogła zaliczyć całości wydatków związanych z wytworzeniem bazy danych do kosztów uzyskania przychodów”.

4) „... Wobec powyższego dla celów podatkowych tutejszy Urząd przyjął, iż koszt wytworzenia przedmiotowych płyt CD z programem XYZ jest równy kwocie, za jaką sprzedano te płyty, tj. B,BB zP”.

Na drodze odwoławczej Spółka zarzuciła wydanej decyzji:

1) naruszenie przepisu **art. 15 ust. 1 ustawy z 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych** poprzez zakwestionowanie zaliczenia wydatków do kosztów uzyskania przychodów ze względu na ogólną negatywną ocenę racjonalności działalności gospodarczej Wydawnictwa, wyrażoną w decyzji;

2) naruszenie przepisu **art. 15 ust. 4 ww. ustawy** poprzez uzależnienie zaliczenia wydatków w poczet kosztów roku podatkowego od zastosowanego w decyzji – bez podstawy ustawowej – kryterium osiągnięcia w tym roku „wymiernych” przychodów;

i w konsekwencji:

3) naruszenie przepisu **art. 7 ust. 2** ww. ustawy poprzez odebranie wydawnictwu ustawowego prawa do poniesienia straty w roku podatkowym, który dla wydawnictwa był początkowym rokiem działalności planowanej w okresie wieloletnim;
a ponadto:

4) naruszenie przepisów **art. 124 i 210 § 4 Ordynacji podatkowej** poprzez niewyjaśnienie przesłanek decyzji, gdyż ze względu na niespójność i niedokładność jej uzasadnienia, nie da się ostatecznie odpowiedzieć na pytania:

- czy konkretne wydatki poniesione przez wydawnictwo nie mogą być w ogóle zaliczone w poczet kosztów uzyskania przychodów ze względu na „nieracjonalność” działalności wydawnictwa, czy też mogą być zaliczone, ale w poczet przyszłych lat podatkowych,

- jak rozumieć pojęcie „wymiernego” przychodu, którego osiągnięcie jest warunkiem – w myśl decyzji – zaliczania wydatków w poczet bieżącego roku podatkowego,

- czym kierował się organ podatkowy, „szacunkowo” uznając pewne wydatki za koszty, a innych nie¹⁴.

W efekcie, nawet gdyby całkiem hipotetycznie spróbować kierować się zaskarżoną decyzją w przyszłych latach podatkowych, to zupełnie nie wiadomo, jak wydawnictwo miałoby postępować.

6. Zakończenie

Zarządzanie finansami wydawnictwa branży elektronicznej rozpoczynającego prowadzenie działalności gospodarczej jest niezwykle trudne, co wynika przede wszystkim z długiego okresu przygotowania produktu (zapewnienie finansowania w okresie nieosiągania zysku), jak również narażone na ryzyko błędnych decyzji zarówno jednostki, jak i organów podatkowych. Karygodne jest, iż pomimo uwzględnienia instytucji straty podatkowej w polskim prawodawstwie, praktyka organów skarbowych pokazuje, iż przepisy te nie są przez nich akceptowane. Patrząc na cytowane powyżej fragmenty decyzji urzędu skarbowego, trudno oprzeć się wrażeniu, iż zasadniczym celem organów podatkowych było zakwestionowanie wykazywanej przez jednostkę straty podatkowej, nawet jeżeli bezpodstawne i nieuzasadnione.

W opisywanej sytuacji organ odwoławczy wyższej instancji (izba skarbową) w całości uchylił jednak decyzję urzędu skarbowego, uznając tym samym poprawność przyjętej przez wydawnictwo klasyfikacji podatkowej nakładów na rozwój produktu, co pozwoliło uniknąć konsekwencji podatkowych w zakresie:

¹⁴ Tutaj należy wspomnieć, iż urzędzenia księgowe jednostki nie budziły wątpliwości, co w myśl przepisów nie pozwala na szacunkowe ustalanie dochodu, w tym także kosztów uzyskania przychodów wpływających na wysokość deklarowanego dochodu podatkowego.

1) podatku dochodowego – rozliczanie straty podatkowej w okresach przyszłych powoduje pomniejszenie bieżącego podatku dochodowego, zatem zakwestionowanie poprawności ustalania straty podatkowej w przeszłości sprawia, że jednostka płaci zaniżony podatek bieżący, co wywołuje określone konsekwencje;

2) podatku VAT – jednostka ma prawo pomniejszyć podatek należny tylko i wyłącznie o kwotę podatku naliczonego, jeżeli wydatki mogą być zakwalifikowane do podatkowych kosztów uzyskania przychodów; eliminacja pewnych kosztów przeszłych z kosztów podatkowych (pomniejszenie straty) powoduje, że jednostka ponosi konsekwencje podatkowe niepoprawnej kwalifikacji – w świetle takiej decyzji – podatku naliczonego.

Konsekwencje finansowe mylnych decyzji urzędników skarbowych ponoszone są bezpośrednio przez jednostki gospodarujące i ich zarządy, jednakże pośrednio ponoszą je wszyscy podatnicy. Są to przede wszystkim płacone przez firmy bezpodstawne kary finansowe oraz nieistniejące zaległości podatkowe wraz z odsetkami, co powoduje upadłość firm, likwidację miejsc pracy i zniechęcenie inwestorów¹⁵ do przyszłych inwestycji. Skutków tych nie mogą zrównoważyć nawet płacone w przyszłości przez Skarb Państwa zwroty nienależnie zapłaconych podatków i odsetki od tych kwot, gdyż w wielu sytuacjach odbywa się to zbyt późno.

Jednym ze sposobów rozwiązania tego problemu wydaje się wprowadzenie odpowiedzialności dyscyplinarnej, a przede wszystkim finansowej wszystkich urzędników skarbowych odpowiedzialnych za błędne decyzje, nie znajdujące poparcia w obowiązujących przepisach podatkowych¹⁶. Zdaniem autorów, urzędnik skarbowy powinien ponosić wyraźne i odczuwalne personalnie konsekwencje swoich pomyłek. Tego rodzaju narzędzia zdyscyplinowałyby pracowników skarbowych i w jakimś stopniu powinny zapobiec wydawaniu błędnych i bezsensownych decyzji skarbowych.

Literatura

Koszty i przychody działalności wydawniczej, „Zeszyty Metodyczne Rachunkowości” 2004, nr 7(124) (z 1 kwietnia).

Ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (DzU 2000 nr 54, poz. 654).

Ustawa z 4 lutego 1994 r. o autorskich prawach majątkowych i prawach pokrewnych (DzU 2000 nr 80, poz. 904).

¹⁵ Spektakularny tutaj może być przykład prezesa Romana Kluski, o którym tak wiele mówiono i pisano w mediach.

¹⁶ Konsekwencje dyscyplinarne to przemyślany system upomnień, kar i nagan, aż do utraty posady urzędniczej. Kary finansowe to wprowadzenie systemu płaconych przez urzędnika skarbowego kwot pieniężnych odpowiednio skorelowanych z wysokością strat Skarbu Państwa ponoszonych na skutek niewłaściwej decyzji tego właśnie urzędnika.

TAX RISK IN ELECTRONIC PUBLISHING HOUSE

Summary

Electronic publishing business is quite new in Poland as well as worldwide. Finance managing of this kind of companies is quite complicated but it becomes even more, in case of a new publishing house which develops a new electronic product. Production of such a product takes long time which means that a developer (company) reports loses during the first few periods for both i.e. accounting and income company tax purposes. Due to this, because Polish Tax Office does not accept companies which report tax loses, companies have to face a tax risk, which should be understood as a risk of paying future penalties as a result of wrong tax law interpretation made in the past. A mistake could be made by companies themselves as well as by Tax Office as production process and classification of its expenditures is not obvious and clear enough on current Polish taxation law bases in force. This article describes a situation of a new publishing house and its problem with Tax Office during the time of a new product preparation.